

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana

T: 01 478 70 00

F: 01 478 74 25

E: gp.mop@gov.si

www.mop.gov.si

DOKUMENT JE ELEKTRONSKO PODPISAN!
Podpisnik: Mateja Blažič
Izdajatelj certifikata: SI-PASS-CA
Številka certifikata: 00EBAD0A180000000057
Potek veljavnosti: 02. 04. 2026
Čas podpisa: 29. 11. 2022 07:52
Št. dokumenta: 35606-6/2022-2550-22

LOVSKA ZVEZA SLOVENIJE

Datum: - 1. 12. 2022 štev. VP 303

Številka: 35606-6/2022-2550-22

Datum: 28. 11. 2022

Ministrstvo za okolje in prostor izdaja na podlagi 38.a člena Zakona o državni upravi (Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 89/07 – odl. US, 126/07 – ZUP-E, 48/09, 8/10 – ZUP-G, 8/12 – ZVRS-F, 21/12, 47/13, 12/14, 90/14, 51/16, 36/21, 82/21 in 189/21) v upravni zadevi izdaje dovoljenja po 1. točki prvega odstavka 7. člena Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08-odl.US, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14, 64/16 in 62/19) na zahtevo stranke Ribiške zveze Slovenije, Tržaška cesta 134, 1000 Ljubljana, naslednje

DOVOLJENJE

1. Dovolj se vznemirjanje in odvzem iz narave z odstrelom do sto devetintrideset (139) osebkov vrste veliki kormoran (*Phalacrocorax carbo*) na leto z namenom zagotavljanja koristi varstva ribjih vrst pod pogoji, da:
 - se najprej izvede ukrep vznemirjanja z uporabo plašilnih sredstev,
 - se osebkove odvzame iz narave z odstrelom, ko letijo od prenočišča proti mestu hranjenja,
 - ne glede na dovoljeno razporeditev števila osebkov za odvzem iz narave iz 2. točke izreka odločbe, odvzem na posameznem območju ne sme presegati 5% na območju prisotnih ptic,
 - se ukrepa vznemirjanja in odvzema ptic iz narave z odstrelom ne izvajata na odsekih tistih rek, kjer se zadržuje večje število prezimujočih osebkov drugih zavarovanih vrst ptic.
2. Vznemirjanje in odvzem osebkov iz narave z odstrelom iz 1. točke izreka odločbe sta dovoljena na območjih, navedenih v spodnji tabeli. Na posameznem območju je dovoljeno odvzeti iz narave z odstrelom največ toliko osebkov, kot je navedeno v tretjem stolpcu tabele. Vznemirjanje in odvzem osebkov iz narave z odstrelom se na v spodnji tabeli navedenih odsekih lahko izvaja v obdobju, navedenem v drugem stolpcu tabele.

Območje	Obdobje	Št. osebkov
Soča s pritoki		23
Soča – gorvodno od Tolmina do Čezsoče	1. 9. – 28. 2.	
Soča – dolvodno od izliva vodotoka Vogršček	1. 9. – 28. 2.	
Idrijca, Nadiža, Bača, Trebuščica	1. 9. – 28. 2.	
Vipava – od avtocestnega mostu pri Vipavi do jezua HE Gradišče	1. 9. – 28. 2.	
Zgornji tok Save s pritoki		10
Sava Bohinjka – od Laškega Rovta do sotočja s Savo Dolinko	1. 9. – 28. 2.	
Sava – od sotočja Save Dolinke in Save Bohinjke do Kranja	1. 9. – 28. 2.	
Tržiška Bistrica – od Podbrezja do izliva v Savo	1. 9. – 28. 2.	
Kokra – od Predoselj do Kranja	1. 9. – 28. 2.	

Območje	Obdobje	Št. osebkov
Sava Dolinka od prodne pregrade Hrušica do Save v Šentjakoba, Kamniška Bistrica		12
Sava Dolinka od HE Moste do sotočja s Savo Bohinjko	1. 9. – 28. 2.	
Sava Dolinka od prodne pregrade Hrušica do prodne pregrade Javornik	1. 9. – 28. 2.	
Sava - od HE Medvode do mostu pri Mednem	1. 9. – 28. 2.	
Sava - od mostu pri Tacnu do Šentjakoba	1. 9. – 28. 2.	
Nevljica – od Srednje vasi pri Kamniku do izliva v Kamniško Bistrico	1. 9. – 28. 2.	
Radomlja	1. 9. – 28. 2.	
Sora s pritoki		5
Selščica – od Železnikov do sotočja s Poljanščico	1. 9. – 28. 2.	
Poljanščica – med izlivom potoka Račeva in Zabrežnik	1. 9. – 28. 2.	
Poljanščica – dolvodno od Hotavelj	1. 9. – 28. 2.	
Sora – do izliva v Savo	1. 9. – 28. 2.	
Unica, Obrh	1. 9. – 28. 2.	5
Ljubljanica s pritoki		5
Ljubljanica - od izvirov do izliva Podlipščice	1. 9. – 30. 4.	
Ljubljanica – od Podlipščice do izliva v Savo	1. 2. – 30. 4.	
spodnji tok Borovniščice, Bistre in Ljubije	1. 2. – 30. 4.	
Mali Graben, Horjulščica, Gradaščica	1. 9. – 30. 4.	
Savinja s pritoki		21
Savinja – gorvodno od mostu pri Petrovčah	1. 9. – 30. 4.	
Dreta, Hudinja	1. 9. – 28. 2.	
Voglajna – od Šentjurja do Celja	1. 2. – 30. 4.	
Mirna		5
od jezua v Dolenjem Boštanju do izliva v Savo	1. 2. – 30. 4.	
Krka s pritokom		19
Krka – gorvodno od Straže	1. 9. – 28. 2.	
Krka - od Lešnice do izliva v Savo	1. 2. – 31. 5.	
Radešica	1. 9. – 31. 5.	
Kolpa s pritokom		6
Kolpa	1. 9. – 30. 4.	
Lahinja	1. 2. – 30. 4.	
Drava s pritoki		23
Drava – »Črneški zaliv«	1. 2. – 30. 4.	
Drava – od sotočja z Mežo do Sv. Boštjana	1. 2. – 30. 4.	
Reka, Trbonjsko jezero, Drava - drstišče Ribičje (Karavaning)	1. 2. – 30. 4.	
Drava – od izliva Radeljskega potoka do izliva Brezniškega potoka	1. 2. – 30. 4.	
Drava - od izliva Javniškega potoka do HE Ožbalt	1. 2. – 30. 4.	
Drava – od Malečnika do Hajdoš	1. 2. – 30. 4.	0
Drava – od Trčove do Dogoš (Gutmandlova jama)	1. 9. – 28. 2.	0
Meža – od izliva Šentanelke reke do izliva v Dravo	1. 9. – 30. 4.	
Mislinja – od izliva Suhodolnice do izliva v Mežo	1. 9. – 28. 2.	
Dravinja – od Trčca (Natura 2000 Drava) do izliva v Dravo	1. 2. – 30. 4.	0
Rižana od izvirov do avtocestnega mostu	1. 9. – 28. 2.	5
Skupaj		139

3. Vznemirjanje in odvzem osebkov iz narave z odstrelom iz 1. točke izreka odločbe sta dovoljena upravljavcem lovišč, katerih lovišča se v skladu z Odlokom o loviščih v Republiki

Sloveniji in njihovih mejah nahajajo na odsekih rek, določenih v tabeli v 2. točki izreka odločbe. Vznemirjanje iz 1. točke lahko izvajajo tudi upravljavci ribiških okolišev ribiške družine in Zavod za ribištvo Slovenije, katerih ribiški okoliši se v skladu z Uredbo o določitvi meja ribiških območij in ribiških okolišev v Republiki Sloveniji nahajajo na odsekih rek določenih v tabeli v 2. točki izreka odločbe.

4. Vznemirjanje in odvzem iz narave iz 1. točke izreka odločbe se lahko izvede samo na način, ki je v skladu s predpisi, ki urejajo lov.
5. To dovoljenje se izda za določen čas, in sicer za obdobje petih let od dneva njegove dokončnosti.
6. Stranka mora ministrstvu najkasneje do konca meseca junija posredovati poročilo o opravljenih dovoljenih ravnanjih iz 1. točke izreka odločbe, za preteklo obdobje od 1. 9. do 31. 5., ki vključuje naslednje podatke: ime ribiške družine ali lovske družine, ime območja - odseka na vodotoku, datum in čas plašenja, število opaženih velikih kormoranov, opis načina plašenja, opis učinka plašenja in število iz narave odvzetih velikih kormoranov. Sestavni del vsakega poročila mora biti tudi karta merila, ki ne sme biti manjše kot 1:50.000, iz katere bo mogoče razbrati mesta odvrčanja.
7. V tem postopku stroški niso nastali.

O b r a z l o ž i t e v

Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za okolje (v nadaljevanju: ministrstvo), je dne 26. 1. 2022 v pristojno reševanje prejelo vlogo št. 2022/12-IM z dne 25. 1. 2022 Ribiške Zveze Slovenije, Tržaška cesta 134, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: stranka) za izdajo dovoljenja za vznemirjanje živali zavarovane prosto živeče vrste veliki kormoran (*Phalacrocorax carbo*) in odvzem iz narave z odstrelom do največ sto devetintrideset (139) osebkov na leto v obdobju 2022 – 2027 z namenom zagotavljanja javne koristi varstva ribjih vrst po 1. točki prvega odstavka 7. člena Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08-odlUS, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14, 64/16 in 62/19).

Veliki kormoran je vrsta, uvrščena na seznam poglavja A priloge 1. Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah kot zavarovana vrsta. Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah v 5. členu določa, da je prepovedano zavestno poškodovati, zastrupiti, usmrtiti, odvzeti iz narave, loviti, ujeti ali vznemirjati živali zavarovanih živalskih vrst iz poglavja A priloge 1 te Uredbe. Ne glede na navedeno prepoved lahko ministrstvo, pristojno za ohranjanje narave, zaradi zagotavljanja koristi varstva živalskih in rastlinskih vrst v skladu s 1. točko prvega odstavka 7. člena Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah dovoli usmrtitev, odvzem iz narave, ujetje, vznemirjanje ali poškodovanje živali živalskih vrst iz 5. člena te Uredbe, če ni druge zadovoljive možnosti in ta ravnanja ne škodujejo ohranitvi ugodnega stanja populacije. Dovoljenje se v skladu s tretjim odstavkom 7. člena Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah izda po uradni dolžnosti ali na podlagi vloge stranke za največ pet let. V skladu z določilom prvega odstavka 8. člena Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah se dovoljenje iz 7. člena te Uredbe izda na podlagi strokovnega mnenja, ki ga v obravnavani zadevi v skladu s tretjim odstavkom 8. člena Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah pripravi Zavod Republike Slovenije za varstvo narave (v nadaljevanju: ZRSVN). V petem odstavku 7. člena Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah je določeno, da se živali zavarovanih vrst, med drugimi tudi iz razreda ptic, sme poškodovati, zastrupiti, usmrtiti, odvzeti iz narave, ujeti ali vznemirjati na podlagi 7. člena te Uredbe, samo na način, ki je v skladu s predpisi, ki urejajo lov.

Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13 – popr., 39/13 – odl. US, 3/14, 21/16 in 47/18; v nadaljevanju: Uredba o Naturi 2000) v prvem odstavku 1. člena določa posebna območja varstva oziroma območja Natura 2000, varstvene cilje na teh območjih in varstvene usmeritve za ohranitev ali doseganje ugodnega stanja rastlinskih in živalskih vrst, njihovih habitatov in habitatnih tipov, katerih ohranjanje je v interesu Evropske unije, ter druga pravila ravnanja za ohranjanje teh območij. Med drugim določa območja Natura 2000 za ribje vrste platnico (*Rutilus pigus*), soško postrv (*Salmo marmoratus*) in pegunico (*Chalcalburnus chalcoides*). Določa tudi območja, pomembna za prezimovanje oziroma selitev zavarovanih vrst vodnih ptic.

V Dolgoročnem programu za zmanjševanje vpliva kormorana na ribje vrste v celinskih vodah (2017-2027) (Vlada Republike Slovenije, št. 34200-2/2017/3 z dne 13. 4. 2017; v nadaljevanju: Program) je med cilji navedeno, da je treba zagotoviti zmanjšanje vpliva povečanega plenjenja kormorana na populacijska nihanja (vključno s številčnostjo in gostoto) in starostno strukturo do ravni, ki še omogoča viabilnost populacije rib ter za vrste, ki so predmet Uredbe o Naturi 2000 tudi doseganja ugodnega stanja teh vrst. Cilj programa je zagotoviti zmanjšanje vpliva povečanega plenjenja kormorana na doseganje ugodnega stanja pegunice, platnice in soške postrvi ter na populacijska nihanja (vključno s številčnostjo in gostoto) in starostno strukturo lipana (*Thymallus thymallus*) in podusti (*Chondrostoma nasus*) do ravni, ki še omogoča preživetje posamične ribje populacije. Program določa ukrepe za ohranjanje naravnih vodotokov, aktivno varovanje ključnih odsekov vodotokov s plašenjem in odstrelom kormoranov ter spremljanje učinkovitosti aktivnosti varovanja vodotokov in stanja populacij. V Programu so povzeti podatki o stanju rib v slovenskih vodah, ki kažejo upad nekaterih najbolj ogroženih ribjih populacij. V obdobju 1986-2007 se je populacija lipana zmanjšala za 90%, podusti za 80%, upadajo pa tudi populacije pegunice, platnice in soške postrvi. Eden bistvenih razlogov za upadanje navedenih vrst rib je povečano plenjenje teh rib s strani velikega kormorana med septembrom in marcem. V Programu je v poglavju Spremljanje učinkovitosti aktivnosti varovanja vodotokov in stanja populacij navedeno, da je spremljanje učinkovitosti ukrepov vezano na izvajanje samih ukrepov in mora dati podatke o uspehu odganjanja, vključno z ugotovitvami, kateri načini aktivnega varovanja odženejo kormorane. Izvajalci ukrepov so zato dolžni poročati o izvedenih ukrepih, ki vključuje naslednje podatke: ime ribiške družine ali lovske družine, ime območja - odseka na vodotoku, datum in čas plašenja, število opaženih velikih kormoranov, opis načina plašenja, opis učinka plašenja in število iz narave odvzetih velikih kormoranov. Sestavni del vsakega poročila mora biti tudi karta merila, ki ne sme biti manjše kot 1:50.000, iz katere bo mogoče razbrati mesta odvrčanja. Ribiška zveza Slovenije je dolžna ministrstvu posredovati končno poročilo o izvedenih ukrepih za preteklo zimsko sezono vsako leto do konca junija.

Zakon o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 Odl. US:U-I-98/04, 17/08, 46/14-ZON-C 31/18, 65/20, 97/20 – popr. in 44/22; v nadaljevanju: ZDLov-1) v prvem odstavku 21. člena določa, da upravljavci lovišč in lovišč s posebnim namenom opravljajo pod pogoji javne službe naloge s področja trajnostnega gospodarjenja z divjadjo, med drugimi tudi poseganje v populacije prosto živečih ptic in sesalcev v skladu s predpisi s področja ohranjanja narave. Odvzem iz narave z odlovom lahko izvajajo le osebe, ki za izvajanje lova izpolnjujejo pogoje, določene z ZDLov-1. Glede na navedeno odvzem iz narave in vznemirjanje velikega kormorana na posameznih območjih, določenih v točki 2. izreka odločbe, lahko opravijo upravljavci lovišč lovske družine in lovišč s posebnim namenom. Odlok o loviščih v Republiki Sloveniji in njihovih mejah (Uradni list RS, št. 128/04, 38/14, 197/20, 58/22 in 137/22) določa lovišča v Republiki Sloveniji in njihove meje. Lovišča in njihove podrobne razmejitve so razvidni iz kart v merilu 1:25.000 v katastru lovsko upravljavskih območij, lovišč in lovišč s posebnim namenom, ki ga vodi Zavod za gozdove Slovenije in je na vpogled na sedežu Zavoda za gozdove Slovenije, Večna pot 2, Ljubljana ter po območnih enotah Zavoda za gozdove Slovenije. Izvod katastra lovsko upravljavskih območij,

lovišč in lovišč s posebnim namenom se hrani tudi na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Dunajska cesta 22, Ljubljana.

Zakon o sladkovodnem ribištvu (Uradni list RS, št. 61/06; v nadaljevanju: ZSRib) v 4. točki tretjega odstavka 28. člena določa, da so ena izmed nalog koncesionarja (upravljavca ribiškega okoliša) tudi aktivnosti za ohranjanje ugodnega stanja rib. V vodah posebnega pomena, določenih z uredbo vlade, in v ribiških okoliših, za katere ni sklenjena ali je bila odvzeta koncesija za ribiško upravljanje, pa izvaja aktivnosti za ohranjanje ugodnega stanja rib Zavod za ribištvo Slovenije (45. člen Zakona o sladkovodnem ribištvu). Glede na navedeno vznemirjanje velikega kormorana na posameznih območjih, določenih v točki 2. izreka odločbe, lahko opravijo upravljavci ribiškega okoliša ribiške družine in Zavod za ribištvo Slovenije, katerih ribiški okoliši se v skladu z Uredbo o določitvi meja ribiških območij in ribiških okolišev v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 52/07) nahajajo na odsekih rek, določenih v tabeli v 2. točki izreka odločbe.

Stranka je v vlogi navedla, da želi, da se z namenom zaščite ribjih populacij, predvsem na drstiščih in preddrstnih zbirališčih označenih v Ribiškem katastru Zavoda za ribištvo Slovenije, in z namenom preprečitve resne škode na ribiškem turizmu zagotovi izvajanje odvrčanja kormoranov s plašenjem in odstrelom na več odsekih vodotokov v Sloveniji, ki bi ga izvajala stranka in lovske družine. Po mnenju stranke je glavni razlog za odvrčanje kormoranov z določenih odsekov rek ta, da so predlagana območja pomembna kot preddrstno zbirališče in drstišče ogroženih vrst rib. Glede na glavno časovno obdobje kormoranovega plenjenja v Sloveniji, se zahtevek stranke nanaša na odseke voda, kjer se drstijo, zbirajo in pripravljajo na drst, jesenskozimsko in spomladansko drstnice (potočna postrv, lipan, podust, platnica). Pri čemer stranka izpostavlja tudi, da se ogrožanje ribjih populacij širi tudi na druge domorodne vrste rib ciprinidov (mrena, klen, linj) in plenilcev (ščuka, smuč) tako v vodotokih kot tudi v večjih zadrževalnikih npr. akumulacija Gajševci. Odvrčanje kormoranov želi stranka izvajati na istih območjih, kot so bila predlagana v preteklih letih, plašenje pa naj se zagotovi v času med 1.9 in 31. 5 v letih 2022-2027. Z odstrelom želi stranka iz narave odvzeti 139 osebkov kormoranov oziroma 695 kormoranov v 5 letih kot podporo plašenju kormoranov. Predlagano število je enako dovoljenemu odstrelu v zadnjem odvrčalnem obdobju.

V postopku odločanja je ministrstvo dne 23. 2. 2022 pridobilo strokovno mnenje ZRSVN, ki je podlaga za izdajo tega dovoljenja, št. 3562-0010/2022-2 z dne 23. 2. 2022. Strokovno mnenje vsebuje oceno o vplivu vznemirjanja in odvzema iz narave z odstrelom, časovno obdobje in geografsko območje odvzema, sredstva oziroma način odvzema in ukrepe v zvezi z izvedbo nadzora, kakor je določeno v 8. členu Uredbe o zavarovanih prosto živčih živalskih vrstah.

ZRSVN v mnenju ugotavlja, da je populacija kormorana v Sloveniji v ugodnem stanju in lahko prenese trajnostno naravnan poseg v populacijo. ZRSVN tudi ugotavlja, da druge možnosti sicer obstajajo, vendar ne bodo zadostne, ter da je ukrep potreben zaradi zagotavljanja koristi varstva živalskih vrst, prav tako pa tudi zaradi preprečitve resne škode na ribiških območjih. Načrtovano odvrčanje z odstrelom ne bo imelo negativnega vpliva na populacijo velikih kormoranov, ki prezimujejo v Sloveniji, ob upoštevanju s strani ZRSVN predlagane velikosti in razporeditve odstrela.

Ministrstvo je v skladu s 44. členom Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13, 175/20 – ZIUOPDVE in 3/22 – ZDeb); v nadaljevanju: ZUP) po uradni dolžnosti ugotovilo, da imajo pravico udeleževati se postopka kot stranski udeleženci naslednja društva, ki imajo status društva, ki deluje v javnem interesu po 137. členu Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22-ZDeb in 105/22 – ZZNŠPP; v nadaljevanju: ZON) in imajo pravico zastopati interese ohranjanja narave v vseh upravnih in sodnih postopkih: Društvo za opazovanje in proučevanje

ptic Slovenije, Tržaška cesta 2, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: DOPPS), Ribiška zveza Slovenije, Tržaška cesta 134, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: RZS) in Lovska zveza Slovenije, Zupančičeva ulica 9, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: LZS).

V skladu z določbami 45. člena Zakona o sladkovodnem ribištvi, ki določa, da v vodah posebnega pomena, določenih z uredbo vlade, in v ribiških okoliših, za katere ni sklenjena ali je bila odvzeta koncesija za ribiško upravljanje, izvaja aktivnosti za ohranjanje ugodnega stanja rib Zavod za ribištvo Slovenije (v nadaljevanju: ZZRS), je ministrstvo povabilo v postopek tudi ZZRS.

Nadalje je ministrstvo po uradni dolžnosti ugotovilo tudi, da imajo pravico udeleževati se postopka kot stranski udeleženci upravljavci lovišč, na katerih stranka predlaga izvedbo ukrepa odvzema iz narave z odstrelom velikega kormorana. V skladu s šestim odstavkom 4. člena ZDLov-1 so upravljavci lovišč in lovišč s posebnim namenom v Republiki Sloveniji za dejavnost lovstva registrirane pravne osebe, ki se morajo zaradi trajnostnega gospodarjenja z divjadjo združevati v območna združenja upravljavcev lovišč (OZUL). Temeljna pristojnost izvršilnega organa OZUL je v skladu s četrtem odstavkom 67. člena ZDLov med drugimi tudi usklajevanje stvari strokovne in upravljalvske narave do državnih organov in Zavoda za gozdove Slovenije ter do Lovske zveze Slovenije.

Na poziv ministrstva sta se dne 5. 4. 2022 odzvala in priglasila udeležbo v postopku stranska udeleženca ZZRS in dne 15. 4. 2022 LZS. Stranski udeleženec DOPPS je ministrstvu poslal izjavo dne 8. 4. 2022, v kateri je priglasil udeležbo v postopku in navedel, da se ne strinja s plašenjem in odstrelom kormoranov, ter podal svoja stališča in obrazložitve glede obravnavanega posega. DOPPS v izjasnitvi navaja, da vloga stranke ni podkrepljena s konkretnimi dokazi o učinkovitosti ukrepov na odsekih, za katere je bilo dovoljenje za plašenje in odstrel kormoranov izdano v preteklem obdobju (dovoljenje Agencije RS za okolje št. 35601-74/2021 z dne 21. 9. 2019). V nadaljevanju se opredeli tudi do virov na katere se stranka sklicuje, da tak vpliv dokazujejo, za katere DOPPS meni, da ne podajajo dokazov za vpliv kormoranov na ribje populacije. DOPPS tudi meni, da v vlogi niso navedene utemeljitve za posamezne predlagane odseke, kjer naj bi se ukrep plašenja in odstrela izvajal. Nadalje se sklicuje na dokument Evropske komisije: Great cormorant Applying derogations under article 9 of the birds directive 2009/147/EC, namenjen državam članicam za pravilno uveljavitev izjem po 9. členu Direktive 2009/147/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. novembra 2009 o ohranjanju prosto živečih ptic (Direktiva o pticah).

Dne 7. 4. 2022 sta OZUL Kamniško-Savinjskega lovsko upravljalvskega območja in OZUL Savinjsko-Kozjanskega lovsko upravljalvskega območja ministrstvo z dopisom obvestila, da se obravnavanega postopka ne bosta udeležila. Ostali OZUL, za katere je ministrstvo ugotovilo, da imajo pravni interes za udeležbo v postopku, se niso priglasili k udeležbi.

Glede na to, da v obravnavanem postopku sodelujejo stranke z nasprotujočimi se interesi, je ministrstvo z dopisom št. 35606-6/2022-2550-15 z dne 14. 10. 2022 izdalo vabilo na ustno obravnavo. Ministrstvo je izvedlo ustno obravnavo dne 25. 10. 2022 in o njej sestavil Zapisnik št. 35606-6/2022-2550-18 z dne 25. 10. 2022.

Utemeljitev razloga za odvzem iz narave (prva točka prvega odstavka 7. člena Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah)

Prva točka prvega odstavka 7. člena Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah določa, da se kljub prepovedi iz 5. člena te uredbe dovoli odvzem živali živalskih vrst iz 5. člena te uredbe iz narave, če ni druge zadovoljive možnosti in ta ravnanja ne škodujejo ohranitvi ugodnega stanja populacije, zaradi zagotavljanja koristi varstva živalskih in rastlinskih vrst.

V dokumentu Evropske komisije Smernice o strogem varstvu živalskih vrst v interesu Skupnosti za izvajanje strogega varstva vrst, ki so v interesu Skupnosti ([https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=PI_COM:C\(2021\)7301&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=PI_COM:C(2021)7301&from=EN)) je med drugim navedeno, da je poseg v populacijo zavarovane živalske vrste mogoč, če le-ta ogroža drugo prosto živečo živalsko vrsto. Prednost imajo sicer ogrožene vrste, vendar je treba v skladu s smernicami upoštevati tudi, da ena vrsta prosto živeče živalske vrste ne sme izključevati druge.

Dokumentirana grožnja za populacije različnih vrst rib je tudi izguba habitata, kot posledica npr. onesnaženja voda, gradnje hidroelektrarn, ki so posledica človekovih dejavnosti, ta izguba habitata še olajša dostop kormoranov do rib. Plenjenje kormoranov je za ribe, poleg predhodno navedenih, dodatna grožnja. Kormoran ne more ogroziti obstoj določene vrste ribe v celotnem rečnem sistemu (povodju). Drugače pa je na manjših zaprtih vodnih sistemih, kjer plenjenje kormorana lahko zmanjša populacijo rib do te mere, da vrsta na tem območju ni več v ugodnem ohranitvenem stanju (<http://ec.europa.eu/environment/nature/cormorants/faq.htm>).

Dostopnih je več virov, kjer je dokazano, da veliki kormoran vpliva na velikost populacij posameznih vrst ribjih. Število rib lahko kormorani zmanjšajo do te mere, da vrsta na tem območju ni več v ugodnem ohranitvenem stanju (vir: <http://ec.europa.eu/environment/nature/cormorants/faq.htm>).

V Sloveniji je bila narejena raziskava ZZRS Veliki kormoran – ogrožanje javne koristi rib (maj, 2017), ki med drugim navaja, da so glavni plen kormorana lokalno prevladujoče vrste rib. Plen kormoranov so tako 3 cm veliki zet (*Gasterosteus aculeatus*), kot tudi do 50 centimetrski lipani in celo 90 centimetrov dolge jegulje (*Anguilla anguilla*). Plenjenju kormoranov so posebej izpostavljene tudi tiste vrste rib, ki se drstijo v plitvinah na prodni podlagi ali se pred drstjo zbirajo v drstne jate. V jesenskem in zimskem času so to postrvi (*Salmonidae*), ki se drstijo v plitvinah, medtem ko so konec zime in v spomladanskem času zaradi zbiranja v preddrstne jate in zaradi drsti lahko prizadete platnice in podusti. Po podatkih ZZRS populacije vrst rib: lipan, pegunica, platnica, podust in soška postrv upadajo. Pegunica prezimuje v globljih tolmunih, zato bi lahko izmed vseh ribojedih ptic predvsem plenjenje kormorana odločilno znižalo njeno številčnost. Prav tako so kormorani redno prisotni na edinem Natura 2000 območju, kjer je pegunica kvalifikacijska vrsta in je predmet povečanega plenjenja kormoranov.

ZZRS ugotavlja, da iz podatkov vzorčenja rib na reki Dravi med Mariborom in Ptujem izhaja, da je stanje populacije podusti že tako slabo, da je prizadeta viabilnost vrste, med drugim tudi zaradi vpliva plenjenja velikega kormorana, ki so na tem območju pogosti v zimskem obdobju. ZZRS tudi ugotavlja, da je veliki kormoran prisoten na vseh Natura 2000 območjih, kjer je platnica kvalifikacijska vrsta in so tudi vsa drstišča platnice znotraj teh območij predmet povečanega plenjenja kormorana.

Na reki Unici je ZZRS izvedel raziskavo, ki je pokazala veliko zmanjšanje števila osebkov vrste lipan v obdobju od leta 2008 do 2017. Prav tako ZZRS meni, da zmanjšanje ulova lipana v vseh vodotokih v Sloveniji od leta 1986 dalje, sovпада s pojavom in kasneje povečano prisotnostjo kormoranov. Sprememba starostne strukture ter nihanja v gostoti in številčnosti so takšna, da je prizadeta viabilnost vrste. ZZRS ugotavlja, da so ključna območja pojavljanja lipana predmet povečanega plenjenja kormorana in povečano plenjenje kormorana ima nedvoumen bistven negativni učinek na populacijo lipana. Tudi študija Strokovne podlage za dolgoročni program reševanja problematike »kormoran-ribe« - neodvisna analiza in predlogi rešitev (Govedič, 2007), potrjujejo negativen vpliv kormoranovega plenjenja na lipana. V raziskavah, ki jih je opravil ZZRS na reki Unici v letih 2008, 2016 in 2017, je bilo ugotovljeno, da se je tudi stanje populacije potočne postrvi zaradi plenjenja kormoranov zelo poslabšalo. Za zagotavljanje ugodnega ohranitvenega stanja določene živalske vrste, katere populacije so majhne, je treba pravočasno odpraviti dejavnike, ki jih ogrožajo, tudi če bistven upad populacije še ni bil zaznan. Primer takšne vrste z

majhno populacijo je soška postrv. Potočna postrv in soška postrv sta sorodni in ekološko podobni vrsti, ki imata podobne biološke potrebe in zahteve, zato je lahko vpliv kormorana na soško postrv zelo podoben kot pri potočni postrvi.

ZZRS je v študiji Predlog odsekov vodotokov v posameznih ribiških območjih, ki se jih aktivno varuje ob vsakoletnem prihodu kormoranov (2016) identificiral naslednja območja, kjer plenjenje kormorana dodatno ogroža populacije rib, ki zato niso več v ugodnem ohranitvenem stanju: Soča s pritoki, zgornji tok Save s pritoki, Sava Dolinka od prodne pregrade Hrušica do Save v šentjakobu, Kamnška Bistrica, Sora s pritoki, Unica, Obrh, Ljubljana s pritoki, Savinja s pritoki, Mirna, Krka s pritoki, Kolpa, Lahinja, Drava s pritoki in Rižana od izvirov do avtocestnega mostu. Ta območja so bila določena na osnovi upoštevanja podatkov o prisotnosti velikega kormorana in dristišč zaradi velikega kormorana ogroženih vrst rib (sulec, lipan, podust, platnica, postrvi) ter ob upoštevanju pomembnih prezimovališč vodnih ptic. Zaradi za ribe neprehodnih pregrad, ki so bile zgrajene v preteklosti, delujejo tudi številni odseki vodotokov za te vrste rib kot zaprti vodni sistemi.

Podatki o vplivu kormorana na ribje populacije so zbrani tudi na spletni strani Evropske komisije <http://ec.europa.eu/environment/nature/cormorants/bibliography-andlinks.htm>, http://ec.europa.eu/environment/nature/cormorants/home_en.htm.

Glede na navedeno, ministrstvo ugotavlja, da so zaradi plenjenja velikega kormorana posebej prizadete ribje populacije v alpskih in predalpskih rekah, ki so zaradi nižje naravne naseljenosti bolj ranljive ter določeni predeli večjih vodotokov kjer ribe prezimujejo ter dristišča. Med salmonidnimi vrstami rib je zaradi svojega načina življenja najbolj izpostavljen plenjenju kormoranov lipan, med ciprinidnimi vrstami pa podust in platnica. Ribe so v času drstitve (parjenja) in času, ko se zbirajo na preddrstitvenih območjih in se formirajo v drstitvene jate, še posebej ranljive. Ribe se lahko na preddrstitvenih območjih zbirajo tudi en do dva meseca pred začetkom drstitve, takrat so lažji plen za kormorana, hkrati je možni negativni učinek na velikost populacije posamezne vrste rib večji zaradi vpliva na uspeh razmnoževanja teh rib. Vrste, ki so bolj izpostavljene plenjenju kormorana zaradi svojega časa drstitve so lipan, soška postrv, potočna postrv in pegunica. Na območju rek Krke, Sotle in drugih pritokov v spodnjo Savo ter spodnjega dela Drave sta zaradi prisotnosti večjega števila kormoranov tudi spomladi izpostavljeni plenjenju še podust in platnica, ki se v tem času zbirata v predrstne jate.

Glede na navedeno ministrstvo ugotavlja, da so ukrepi odvrčanja kormoranov z območja preddrstitvenih zbirališč in dristišč rib v času, ko se ribe zbirajo na teh območjih utemeljeni in zavrača trditve stranskega udeleženca DOPPS o neutemeljitvi posegov.

Ob upoštevanju navedenih podatkov in dejstev, da je treba varovati ribe, ki se drstijo, tudi že v preddrstitvenem času, ministrstvo ugotavlja, da je v času določenem v tabeli v 2. točki izreka odločbe poseg na v 2. točki odločbe navedenih odsekih rek, utemeljen.

Obstoj drugih zadovoljivih možnosti

Možnosti za zmanjševanje plenjenja kormoranov, ki so prepoznane na ravni EU (spletna stran Evropske komisije - EU Cormorant Platform), so zlasti preprečevanje kormoranom, da se hranijo na določenih izbranih območjih (praviloma pomembnih za ohranjanje ribjih vrst v upadanju), in omogočanje, da se hranijo na drugih območjih, ki so manj pomembna za ohranjanje rib. To je mogoče doseči skozi nabor odvrčalnih metod, streljanja kormoranov za zmanjšanje njihovega števila in za povečanje uspešnosti odvrčanja ter kombinacijo obojega.

Za zmanjšanje kormoranovega plenjenja rib obstaja več metod. Postavitev ribjih refugijev, spreminjanje habitata, da je ta manj privlačen za kormorane in uporaba priprav, ki kormoranom

preprečujejo dostop do rib, kot so mreže ali vrvice napete nad vodotokom. Druge možnosti za zmanjšanje plenjenja kormoranov, ki so v Evropi lokalno v uporabi, so postavitve svetlečih se barvnih vrvic in postavitve skrivališč. Postavitve vrvic svetle barve preko pomembnejših delov vodotokov glede na mnenje ZRSVN sicer obstaja, vendar samo ta ukrep ne da zadostnih učinkov. Ta ukrep je učinkovit na omejenih in manjših območjih, tu gre predvsem za manjše stoječe vodne površine za namene gojitve rib (npr.: ribnike). Te rešitve niso primerne in učinkovite ter so tehnično v praksi neizvedljive na več kilometrskih odsekih vodotokov, ki so lahko obsežnih širin, strmih sotesk ali hitrih pretokov, na vseh pa poteka tudi veliko drugih različnih rab vode, in vrvice te rabe ovirajo. Ta ukrep ne more v dovolj velikem obsegu zagotoviti zmanjšanja pojava povečanega plenjenja kormorana. Postavljanje skrivališč v vodotoke je ukrep, ki ga je fizično možno izvesti le v omejenem obsegu. Tak ukrep lahko pomembno negativno vpliva na javni interes zagotavljanja protipoplavne varnosti, zato je potencial za umeščanje skrivališč prostorsko izjemno omejen. Tak ukrep ne more zagotoviti zmanjšanja pojava povečanega plenjenja kormorana v dovolj velikem obsegu. Dereguliranje obstoječih regulacij, izvedenih zaradi javnega interesa zagotavljanja protipoplavne varnosti je z vidika sorazmernosti po mnenju ministrstva nesorazmeren ukrep v smislu druge zadovoljive možnosti.

Glede navedbe stranskega udeleženca v postopku DOPPS, da niso bile preverjene druge možnosti v skladu s 7. členom Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah, ministrstvo pojasnjuje, da se je pri svoji odločitvi uprlo tudi na izkušnje drugih evropskih držav. Izkušnje številnih evropskih držav so bile analizirane v okviru projekta REDCAFE, kjer so ugotovili, da je najbolj optimalna metoda odvrčanja kormoranov od delov rek, kjer se varuje ribe, s pomočjo streljanja kot pripomočka pri plašenju.

Ob upoštevanju razpoložljivih podatkov, ministrstvo ugotavlja, da je najprimernejša metoda za slovenske razmere odstrel manjšega števila ptic učinkovit kot okrepitev metode odvrčanja kormoranov s prisotnostjo ljudi, in različnimi plašili. Z izvedbo dovoljenih ravnanj, kjer je odvrčanje s plašenjem prednostni ukrep, bo dosežen cilj odvrnitev ptic od habitatov zaradi kormorana ogroženih ribjih vrst, hkrati pa bo zmanjšanje števila ptic v populaciji minimalno. Plašenje in odstrel kormorana imata pozitiven vpliv na populacije ogroženih vrst rib, saj lokalno omogočata preživetje večjemu številu osebkov določene vrste, ker se s tem ukrepom zmanjša vpliv plenilca. Dolgoročno se z izvajanjem ukrepov omogoča uspešnejšo drst in s tem ugodnejše ohranitveno stanje populacij različnih vrst rib. Lokalno in časovno omejeni ukrepi odvrčanja kormoranov od določenih vodotokov nimajo negativnega vpliva na ugodno stanje populacije kormorana.

V zvezi z navedbo stranskega udeleženca DOPPS, da mora biti vsak primer (npr. ribiško območje, vodno telo ali rečni odsek) morebitne ogroženosti ribjih populacij zaradi plenjenja kormorana celostno proučen, ministrstvo ugotavlja, da Program upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2015-2020, ki ga je Vlada RS sprejela s sklepom št. 00719-6/2015/13 dne 9. 4. 2015, popr. dne 28. 5. 2015, 24. 3. 2016 in 7. 1. 2021 določa ukrepe za zagotavljanje ugodnega stanja Natura 2000 vrst in habitatnih tipov življenjskega prostora, medtem ko ukrepe za zmanjšanje pritiska kormorana Natura 2000 vrste rib platnico, soško postrv in pegunico vključuje Program, ki ga povzema tudi ministrstvo. Strokovne podlage predlaganih odsekov vodotokov v posameznem ribiškem območju, ki se jih aktivno varuje ob vsakoletnem prihodu kormoranov je pripravil ZZRS in so vključene v prilogo 1 Programa. ZRSVN pa je pripravil strokovne podlage Kormoran – sprejemljivost območij vodotokov za odvrčanje kormorana.

Tudi na ustni obravnavi je bilo izpostavljeno, da bi bilo treba imenovati interdisciplinarno strokovno in deležniško skupino za obravnavo problematike veliki kormoran in ribištva v Sloveniji ter izvesti raziskave vpliva plašenja kormoranov na stanje ribjih populacij. Prav tako ZRSVN v mnenju ugotavlja, da bi z monitoringom kormorana v Sloveniji pridobili oceno o razporeditvi in številčnosti

kormorana v Sloveniji preko celega leta. Tovrstne študije bi pomagale pri učinkovitejši zaščiti ogroženih vrst rib in ugotavljanju območij, ki so še posebej konfliktna.

Vznemirjanje do ravni, da vrsta (ne posamezni osebki) neha območje uporabljati, zlasti pa odvzem iz narave (streljanje oziroma lov) sta predmet posebnega postopka, ki je predpisan v 9. členu Direktive Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (Direktiva o habitatih) (UL L št. 206 z dne 22. 7. 1992, str. 7) ter v slovensko zakonodajo prenesen z Uredbo o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah. Ta določa, da je treba prej preveriti obstoj drugih zadovoljivih možnosti. Druge zadovoljive možnosti se v skladu s tolmačenjem Evropske Komisije nanašajo na druge možnosti za zmanjšanje plenjenja kormoranov. Druge možnosti za izboljšanje stanja ohranjenosti rib v tem kontekstu niso relevantne (npr. izboljševanje habitata rib).

Izvajanje ukrepov iz Programa lahko vpliva na ugodno stanje ohranjenosti populacij Natura 2000 vrst rib v delu, ki se nanaša na povečano plenjenje kormorana, ne pa v delu, ki se nanaša na izboljšanje stanja habitata. V zvezi z navedbo stranskega udeleženca DOPPS, da je temeljni vzrok za upad večine ribjih populacij v celinskih vodah v Sloveniji slabo upravljanje vodotokov, ki vključuje uničujoče posege v habitate rib, kot so regulacije, gradnja pregrad in bočnih nasipov, odstranjevanje obrežne vegetacije itd, ministrstvo pojasnjuje, da so bili v preteklosti za zagotavljanje protipoplavne varnosti številni vodotoki v Sloveniji regulirani na način, da so močno spremenili naravno morfologijo vodotoka. S tem so ribe izgubile skrivališča, zaradi pregrad se je zmanjšala mobilnost in možnosti za umikanje. Posledično se je za vrste rib, ki imajo velik del populacije na tako spremenjenih vodotokih, povečala izpostavljenost plenjenju. Ohranjanje obstoječih naravnih vodotokov v naravnem stanju je ukrep, ki preprečuje dodatno povečano plenjenje kormorana v času povečane prisotnosti kormorana na tiste vrste rib, ki niso izpostavljene povečanemu plenjenju zaradi svojega vedenja. Na vodotokih z ohraneno naravno morfologijo in pretokom je veliko skrivališč za ribe in omogočena večja mobilnost ter s tem umikanje kormoranom, seveda samo za tiste vrste rib, ki imajo prirojeno skrivanje pred kormoranom. Ukrep ohranjanja obstoječih naravnih vodotokov v naravnem stanju se izvaja, ZON določa sodelovanje ZRSVN v postopkih priprave načrtov upravljanja voda, letnih programov urejanja voda, v postopkih presojanja planov in posegov kot tudi pri prostorskem načrtovanju. V vseh teh postopkih zagovarja interese varstva narave, podaja usmeritve ter sodeluje v postopkih usklajevanja. Zakonska možnost sodelovanja pri pripravi prostorskih planov in posegov pa še ne pomeni, da so tehnične rešitve, ki lahko zagotavljajo boljši habitat vrste, sprejete. Interes varstva narave se v teh postopkih tehta z interesom zagotavljanja protipoplavne varnosti in predlagane tehnične rešitve, kadar zmanjšujejo protipoplavno varnost, niso sprejete.

Ministrstvo ugotavlja, da bo z načrtovanim ravnanjem, kjer je odvrčanje s plašenjem prednostni ukrep kot podpora odvrčanja kormoranov z odstrelom, dosežen cilj odvrnitev ptic od habitatov ogroženih ribjih vrst hkrati pa ne bo imelo negativnega vpliva na populacijo velikih kormoranov, ki prezimujejo v Sloveniji, ob upoštevanju v odločbi določene velikosti in razporeditve odstrela. Pri tem je treba upoštevati, da ne glede na dovoljeno število osebkov za odvzem iz narave iz 2. točke izreka odločbe, na posameznem območju odvzem ne sme presegati 5% velikosti v času odstrela prisotnih ptic, kar je še dopustna priporočena višina odstrela v skladu z literaturo (Cormorants and fisheries in Europe. A BirdLife position, January 2004). Pomembno je tudi, da se ukrepa vznemirjanja in odvzema ptic iz narave z odstrelom ne smeta izvajati na odsekih tistih rek, kjer se takrat zadržuje večje število prezimujočih osebkov drugih zavarovanih vrst ptic. Z ukrepi vznemirjanja na teh območjih bi lahko ogrozili ugodno ohranitveno stanje ogroženih vrst ptic.

V zvezi z ohranitvijo ugodnega stanja populacije

Ministrstvo, ki je v postopku odločanja dolžan odločati na podlagi 8. člena (načelo materialne resnice) v povezavi z 10. členom (načelo proste presoje dokazov) ter 138. in 139. členom (preiskovalno pooblastilo organa) ZUP ugotavlja, da je bil veliki kormoran v 18. in 19. stoletju razširjen po vsej zahodni in srednji Evropi. V prvi polovici 20. stoletja se je populacija zaradi velikega neposrednega in posrednega vpliva človeka močno zmanjšala na posamezne kolonije v Avstriji, na Nizozemskem, Danskem in Poljskem. Najnižjo točko so populacije dosegle okoli leta 1965. Med letoma 1965 in 1979 se je populacije kormorana pričelo varovati, kar je povzročilo naglo povečevanje številčnosti evropskih populacij. V 70. letih je v Evropi gneznilo okoli 5000 parov. Danes je Evropska populacija ocenjena na 1,4 do 2,9 milijonov osebkov. Globalno populacija še narašča. Hitro rast populacije so omogočile zakonska zaščita vrste zmanjšana uporaba pesticidov in velike gostote manjših rib v evropskih vodah. Gostota gnezdeče populacije se je približala nosilni kapaciteti okolja, ki jo določa predvsem ponudba hrane. V večini gnezditvenega območja v srednjem delu razširjenosti je populacija stabilna, populacija pa se še povečuje proti srednji in južni Evropi in proti Baltiku. Veliki kormoran je ena najbolj mobilnih ribojedih vrst ptic. Običajno se veliki kormoran dnevno giblje od svojih prenočišč do 50 km oddaljenih lovišč. Ob pomanjkanju hrane ali zaradi drugih vzrokov (neugodne vremenske ali hidrološke razmere) v okolici prenočišča, se kolonija kormoranov hitro preseli na novo lokacijo. Pri tem so kormorani sposobni preleteti tudi večje razdalje, kot npr. s prenočišč na Donavi do obal Jadranskega morja. Ta velika mobilnost omogoča velikemu kormoranu lovljenje ribjih po skoraj celotnem evropskem kontinentu, le v času gnezdenja in odraščanja mladičev se njihova mobilnost zmanjša (vir: <http://ec.europa.eu/environment/nature/cormorants/faq.htm#population>).

Natančnih podatkov o številčnem stanju in sezonski dinamiki kormorana v Sloveniji nimamo. Na razpolago so januarska štetja vodnih ptic, med drugimi tudi velikega kormorana, ki jih po letu 1997 izvaja DOPPS (<http://ptice.si/naravovarstvo-in-raziskave/monitoringi/iwc/>). Podatki o kormoranu so bili pridobljeni z metodo štetja ptic na skupinskih prenočiščih in sicer kot enkratno štetje sredi januarja. Podatki niso zanesljivi za ugotavljanje številčnosti kormoranov preko celega leta v Sloveniji, dajejo pa dober vpogled v zimsko populacijo kormorana v Sloveniji predvsem pa v njene trende.

Slovenski del populacije predstavlja manj kot 1 % evropske populacije velikih kormoranov. Do leta 2010 smo imeli v Sloveniji letna nihanja prezimujočih kormoranov, po letu 2010 pa so nihanja med leti manjša. V Sloveniji v posameznih letih prezimuje od 2000 do 5000 osebkov, odvisno od zimskega mraza. Kormoran se v Sloveniji pojavlja skozi vse leto, najpogostejši pa izven gnezditvene sezone to je v času selitve in prezimovanja. Podatki tudi kažejo, da je populacija kormorana zadnjih 5 let v Sloveniji precej stabilna in se giblje okoli 3000 osebkov letno. Kormoran v Sloveniji od leta 2014 tudi gnezdi. Stabilnost populacije gre predvsem na račun Spodnje Save, kjer se populacija prezimujočih kormoranov povečuje, saj na večini drugih območij populacije prezimujočih kormoranov upadajo.

Iz podatkov o spremljanju stanja številčnosti velikega kormorana v Sloveniji je razvidno, da vznemirjanje in odvzem iz narave z odstrelom v preteklih letih nista vplivala na številčnost velikega kormorana v Sloveniji. V Sloveniji je znanih okoli 30 prenočišč kormoranov, ki so bolj ali manj stalna. Večina prenočišč je lociranih ob večjih rekah, zaradi njihove razporejenosti pa kormorani lahko dosežejo vsa potencialna prehranjevališča v Sloveniji. Nekateri kormorani, ki prenočujejo v Sloveniji, se hranijo izven nje, prav tako pa v Slovenijo prihajajo kormorani, ki prenočujejo v sosednjih državah. Največ kormoranov prenočuje na območju reke Drave.

Po podatkih Evropske Komisije kakor tudi iz mnenja ZRSVN izhaja, da je populacija kormorana v Evropi in v Sloveniji v ugodnem stanju (vir: <http://ec.europa.eu/environment/nature/cormorants/faq.htm#population>). Pomembno je tudi dejstvo, da vrsta kormoran ni uvrščena v Priloge k Direktivi o ohranjanju vrst in njihovih stanišč (Uradni list RS št. 82/02, 42/10) kot ogrožena vrsta. Tudi na nivoju Evrope veliki kormoran že od leta 2004 ni ogrožena

vrsta (vir: <http://www.iucnredlist.org/details/22696792/0>). Ministrstvo ugotavlja, da je populacija kormorana v Sloveniji trenutno v ugodnem stanju in lahko prenese trajnostno naravnan poseg v populacijo ter da poseg ne bo negativno vplival na naravno območje razširjenosti vrste, prav tako ostajajo habitati populacije za njeno dolgoročno ohranitev dovolj veliki.

Obrazložitev območja in načina odvzema iz narave, trajanja dovoljenja in obveznosti poročila o odvzemu

Stranka predlaga, da se odvrčanje kormorana izvaja na vseh dristiščih in preddrstnih zbirališčih rib, ki so označena v evidenci Ribiški kataster, ki ga na podlagi 51. člena Zakona o sladkovodnem ribištvu vodi in vzdržuje ZZRS. Odvrčanje kormoranov bi se tako izvajalo na istih geografskih območjih kot se je tudi v preteklih letih na podlagi izdanega dovoljenja Agencije Republike Slovenije za okolje št. 35601-74/2017-13 z dne 21. 9. 2017.

Plašenje kormoranov lahko povzroča tudi plašenje drugih vrst ptic, ki se v tem času nahajajo na območju. Ukrepa vznemirjanja in odvzema ptic iz narave z odstrelom se tako ne izvajata na odsekih tistih vodotokov, ki predstavljajo območja, pomembna za prezimovanje zavarovanih vrst vodnih ptic, ki niso veliki kormoran. Ne izvaja se tudi na odsekih tistih vodotokov, ki predstavljajo območja, pomembna za pozno jesensko ali zgodnjo spomladansko selitev zavarovanih vrst vodnih ptic v tistem obdobju, ko je vznemirjanje zaradi varstva ribjih populacije še smiselno. Z ukrepi vznemirjanja na teh območjih bi lahko ogrozili ugodno ohranitveno stanje teh vrst ptic. Program navaja, da so območja, ki zajemajo celinske vode in so pomembna za prezimovanje ptic: Cerkniško jezero (SI5000015), Črete (SI5000027), Drava (SI5000011), Mura (SI5000010), Sečoveljske soline (SI5000018), Strunjan (SI5000031) in Škocjanski zatok (SI5000008). Območja, ki zajemajo celinske vode in so pomembna za selitev ptic, so: Cerkniško jezero (SI5000015), Črete (SI5000027), Drava (SI5000011), Sečoveljske soline (SI5000018), Strunjan (SI5000031), Škocjanski zatok (SI5000008). Na teh območjih se ne sme posegati v populacije kormoranov.

Program tudi navaja, da je zaradi plenjenja kormoranov najbolj prizadeta vrsta lipan, ki se praviloma ne skriva v skrivališča. Enako se obnaša tudi pegunica. Poleg omenjenih vrst so na dristiščih najbolj ogrožene vrste lipan ter soška in potočna postrv, ker njihov čas drstitve sovpada s povečanim številom kormoranov na prezimovanju pri nas ter na srednji in spodnji Savi, Krki, Savinji, Sotli in drugih pritokih Save ter na spodnji Dravi še podust in platnica, ki se v tem času zbira v preddrstne jate.

V zvezi z določitvijo poseganja v populacijo kormoranov, je ministrstvo v 2. točki izreka odločbe odločilo, da sta vznemirjanje in odvzem dovoljena na geografskih območjih glede na prisotnost ogroženih vrst rib (lipan, pegunica, soška in potočna postrv, podust in platnica) in hkrati to niso pomembna prezimovališča ptic ter so opredeljena v Prilogi 1 Programa.

Stranka predlaga, da se kormorane odvrča med septembrom in majem v letih 2022-2027. Kormorani se v Sloveniji množično pojavljajo med septembrom in marcem, v hujših zimah, pa so lahko prisotni tudi dlje v pomladno obdobje. Po 1. marcu, ko se začne gnezdilna sezona drugih vrst ptic, je dovoljeno le vznemirjanje oziroma plašenje kormoranov brez uporabe smrtonosnih nabojev na odsekih rek, ki so določeni kot pomembna preddrstitvena zbirališča in dristišča ogroženih vrst rib. Natančneje je časovno obdobje za plašenje in odstrel kormoranov določeno v Prilogi 1 Programa. Pomembno je, da je plašenje kormoranov obsežno v začetnem obdobju, saj naj bi se kasneje kormorani zaradi negativnih izkušenj izogibali branjenim območjem in se premestili na prehranjevališča, kjer je pričakovan vpliv na ogrožene vrste ribjih populacij manjši. Glede na pretekle izkušnje z odvrčanjem kormoranov in glede na trende v populaciji kormoranov pričakujemo, da bo odvrčanje kormoranov z namenom varstva rib potrebno daljše časovno

obdobje. Kormorane v Sloveniji namreč odvrčamo že več kot desetletje. Presledki v odvrčanju so bili predvsem zaradi administrativnih razlogov in ne zaradi spremembe stanja v naravi.

Ministrstvo pa ob tem poudarja, da imata plašenje in odstrel kormorana pozitiven vpliv na populacije ogroženih vrst rib, saj lokalno omogočata preživetje večjemu številu osebkov določene vrste, ker se s tem ukrepom zmanjša vpliv plenilca. Veliki kormoran je zelo mobilna vrsta, ki se lahko hitro preseli in si poišče druge vire hrane. V Programu obravnavane vrste rib pa so zelo nemobilne (dodatno zaradi umetno ustvarjenih pregrad in jezov) in marsikje brez možnosti skrivanja. Dolgoročno se z izvajanjem ukrepov omogoča uspešnejša drst in s tem ugodnejše ohranitveno stanje populacij različnih vrst rib. Lokalno in časovno omejeni ukrepi odvrčanja kormoranov od določenih vodotokov nimajo nikakršnega negativnega vpliva na ugodno stanje populacije kormorana, kar potrjujejo tudi podatki o spremljanju stanja številčnosti velikega kormorana v Sloveniji.

Glede na navedeno ministrstvo ugotavlja, da se vznemirjanje in odstrel lahko izvajata v času navedenem v 2. točki izreka odločbe, glede na v izreku odločbe določen način posega, pa se dovoljenje v skladu s tretjim odstavkom 7. člena Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah lahko izda za obdobje petih let.

V skladu s 6. točko četrtega odstavka 7. člena v povezavi z 20. členom Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah mora stranka ministrstvu najkasneje do konca meseca junija posredovati poročilo o opravljenih dovoljenih ravnanjih, iz 1. točke izreka, za preteklo obdobje od 1. 9. do 31. 5.. V poročilu, pripravljenem v digitalni obliki v Excelovi tabeli, morajo biti navedeni podatki o številu opaženih velikih kormoranov na posameznem odseku reke, dejanskem številu odvzetih osebkov iz narave ter lokaciji in datumu za posamezni odvzem ter način odvzema in plašnja živali. Sestavni del vsakega poročila mora biti tudi karta merila, ki ne sme biti manjše kot 1:50.000, iz katere je mogoče razbrati mesta odvrčanja. Poročilo je treba poslati na naslov gp.mop@gov.si.

Sklepna ugotovitev

Glede na navedeno ministrstvo ugotavlja, da ne obstajajo druge primerljive možnosti, ki bi lahko nadomestile predlagani poseg, da poseg ob upoštevanju v izreku navedenih pogojev ne bo škodoval ugodnemu stanju obravnavane vrste, in da so ukrepi odvrčanja kormoranov z območja preddrstitvenih zbirališč in drstišč rib v času, ko se ribe zbirajo na teh območjih, utemeljeni. Prav tako ministrstvo meni, da je vznemirjanje osebkov velikega kormorana na določenih območjih upravičeno tudi po 28. februarju, ko se začne gnezdilna sezona drugih vrst ptic in je to hkrati čas, ko se ribe zbirajo na drstiščih, ob upoštevanju, da se ukrep ne izvaja ob trenutni prisotnosti večjega števila drugih zavarovanih vrst ptic.

Ministrstvo je na podlagi vseh dejstev in okoliščin, ki jih je zbralo v zadevi izdaje predmetne odločbe, ugotovilo, da so ob izpolnjevanju v izreku odločbe navedenih zahtev izpolnjeni pogoji za izdajo dovoljenja na podlagi 7. člena Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah za vznemirjanje in odvzem iz narave z odstrelom letno do 139 osebkov vrste veliki kormoran na določenih območjih z namenom zagotavljanja koristi varstva ribjih vrst, ker ni druge zadovoljive možnosti, pri čemer poseg ne bo imel negativnega vpliva na populacijo velikih kormoranov, ki prezimujejo v Sloveniji. Namen posega v populacijo ni zmanjševanja števila kormoranov na vodotokih v Sloveniji, kar glede na velikost populacije v Evropi tudi ni izvedljivo, ampak le odvrnitev ptic od delov vodotokov, ki so pomembni za varstvo rib. Razlog, naveden v 1. točki prvega odstavka 7. člena Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah, zagotavljanja koristi varstva živalskih in rastlinskih vrst in ohranjanja habitatnih tipov je res predvsem namenjen endemitom in ogroženim vrstam ter habitatom, vendar se v skladu s Smernicami o strogem varstvu živalskih vrst v interesu Skupnosti za izvajanje strogega varstva vrst, ki so v interesu

Skupnosti, ne sme izključevati tudi drugih vrst. Ministrstvo pri tem poudarja, da je odvzem iz narave z odstrelom zavarovanih vrst ptic v skladu s petim odstavkom 7. člena Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah dovoljen le na način in v skladu z lovsko zakonodajo, kar pomeni še dodatno zagotovilo, da bo odvzem izvršen strokovno in v skladu z zakonodajo. Glede na navedeno ministrstvo ugotavlja, da trenutno ni druge ustrezne možnosti, s katerimi bi dosegli učinkovito varovanje rib na odprtih vodah, zato je dovoljen ukrep vznemirjanja in odvzema iz narave z odstrelom določenega števila kormoranov. Glede na navedeno je ministrstvo odločilo tako, kot izhaja iz 1. do 6. točke izreka dovoljenja.

V skladu z določbami 5. odstavka 213. člena v povezavi z 118. členom ZUP je bilo treba v izreku te odločbe odločiti tudi o stroških postopka. Glede na to, da v tem postopku stroški niso nastali, je bilo glede stroškov odločeno, kot izhaja iz 7. točke izreka odločbe.

Iz drugega odstavka 230. člena ZUP izhaja, da je zoper odločbo, ki jo izda na prvi stopnji ministrstvo, dovoljena pritožba samo takrat, kadar je to z zakonom določeno. Takšen zakon mora določiti tudi, kateri organ je pristojen za odločanje o pritožbi, sicer o pritožbi odloča vlada. Ker Uredba o zavarovanih prosto živečih vrstah možnosti pritožbe zoper to odločbo ne določa, pritožba ni dovoljena, mogoče pa je začeti upravni spor.

Upravna taksa se po 22. točki prvega odstavka 28. člena Zakona o upravnih taksah (Uradni list RS, št. 106/10 - ZUT-UPB5, 14/15 - ZUUJFO, 84/15 - ZzeIP-J, 32/16, 30/18 - ZKZaš in 189/20-ZFRO) ne plača.

Pouk o pravnem sredstvu: Zoper to odločbo ni pritožbe, pač pa je dovoljen upravni spor z vložitvijo tožbe na Upravno sodišče Republike Slovenije v roku 30 dni od vročitve odločbe. Tožbo se vloži neposredno pri pristojnem sodišču ali pošlje po pošti.

Ta upravni akt je bil izdan kot fizična kopija dokumenta v elektronski obliki. V skladu z drugim odstavkom 65.b člena Uredbe o upravnem poslovanju (Uradni list RS, št. 9/18, 14/20, 167/20, 172/21, 68/22 in 89/22) vas seznanjamo, da lahko zahtevate, da se vam pošlje izvirnik dokumenta na elektronski naslov ali potrdi skladnost kopije dokumenta z izvirnikom. Uveljavljanje te zahteve ne vpliva na vaš pravni položaj oziroma tek roka, ki je začel teči z vročitvijo kopije.

Postopek vodila:

Mag. Urška Mavri
sekretarka

Mateja Blažič
vodja Sektorja za ohranjanje narave

Vročiti:

- Zavod za ribištvo Slovenije, Sp. Gameljne 61a, 1211 Ljubljana – Šmartno – osebno,
- Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije, Tržaška cesta 2, 1000 Ljubljana – osebno,
- Ribiška zveza Slovenije, Tržaška cesta 134, 1000 Ljubljana – osebno,
- Lovska zveza Slovenije, Zupančičeva ulica 9, 1000 Ljubljana – osebno,
- OZUL Novomeškega lovsko upravljavskega območja, Seidlova cesta 6, 8000 Novo mesto – osebno,

- OZUL Kočevsko-belokranjskega lovsko upravljavskega območja, Mahovnik 90, 1330 Kočevje – osebno,
- OZUL Notranjskega lovsko upravljavskega območja, Cankarjeva 6, 6230 Postojna – osebno,
- OZUL Primorskega lovsko upravljavskega območja, Partizanska cesta 49, 6210 Sežana – osebno,
- OZUL Zahodno visoko kraško lovsko upravljavskega območja, Kosovelova 35, 5280 Idrija – osebno,
- OZUL Zasavskega lovsko upravljavskega območja, Ljubljanska 10, 1270 Litija – osebno,
- OZUL Posavskega lovsko upravljavskega območja, Cesta krških žrtev 23, 8270 Krško – osebno,
- OZUL Savinjsko-Kozjanskega lovsko upravljavskega območja, Cankarjeva ulica 6, 3000 Celje – osebno,
- OZUL Triglavskega lovsko upravljavskega območja, Trg Maršala Tita 16, 5220 Tolmin – osebno,
- OZUL Kamniško-Savinjskega lovsko upravljavskega območja, Savinjska cesta 4, 3331 Nazarje – osebno,
- OZUL Pohorskega lovsko upravljavskega območja, Cesta XIV. divizije 36, 2000 Maribor – osebno,
- OZUL Gorenjskega lovsko upravljavskega območja, Studenec 17, 4220 Škofja Loka – osebno.